

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1. Záměry schváleného rozpočtu na rok 2013

Státní rozpočet České republiky na rok 2013 byl schválen Poslaneckou sněmovnou zákonem č. 504 ze dne 19. prosince 2012 a stanovil příjmy ve výši 1 080,8 mld. Kč a výdaje ve výši 1 180,8 mld. Kč. Rozpočtovaný schodek v objemu 100,0 mld. Kč měl být podle tohoto zákona vypořádán státními dluhopisy do výše 99,93 mld. Kč, přijatými dlouhodobými úvěry do výše 1,63 mld. Kč a změnou stavů na účtech státních finančních aktiv, a to zvýšením o 1,56 mld. Kč.

V srpnu 2013 vešel v platnost zákon č. 258/2013, kterým se mění zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013. Došlo ke zvýšení pojistné kapacity Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s. (dále jen „EGAP, a. s.“), o 10 mld. Kč a ke zvýšení dotace ze státního rozpočtu pro doplnění pojistných fondů EGAP, a. s. o 0,5 mld. Kč. Tato změna v rámci kapitoly VPS se promítla do zvýšení rozpočtu ukazatele „Dotace na podporu exportu - doplnění pojistných fondů EGAP a. s.“ o 0,5 mld. Kč a také do snížení rozpočtu ukazatele „Realizace státních záruk“ o 0,5 mld. Kč. Rozpočtovaný schodek tak zůstal nezměněn.

V porovnání s rozpočtem roku 2012 počítá rozpočet na rok 2013 s poklesem celkových příjmů o 3,9 mld. Kč, tj. o 0,4 %, celkové výdaje by měly klesnout o 8,9 mld. Kč, tj. o 0,8 %, a schodek by se tak měl snížit o 5,0 mld. Kč, tj. o 4,8 %.

Z plánovaného poklesu celkových příjmů připadá na **příjmy z daní a poplatků** pokles o 7,3 mld. Kč, tj. o 1,3 %, když největší pokles proti rozpočtu 2012 představuje předpokládané inkaso DPH (o 9,6 mld. Kč). Ovšem proti skutečnosti 2012 se u této daně počítá s inkasem vyšším o 12,3 mld. Kč, což souvisí především s novelou zákona o DPH, která zvýšila obě sazby daně z přidané hodnoty o jeden procentní bod na 15 a 21 %. V plánovaném inkasu daňových příjmů se projevila i změna v rozpočtovém určení daní, která posílila příjmy obcí zejména na úkor příjmů státního rozpočtu.

Tabulka č. 1: Schválený rozpočet 2013 a jeho tendence k rozpočtu a skutečnosti 2012 (v mld. Kč)

	2012		2013	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený	SR 2013- SR 2012	SR 2013- Skut.2012	SR 2013/ SR 2012	SR 2013/ Skut.2012
Celkové příjmy	1 084,70	1 051,39	1 080,77	-3,93	29,38	99,6	102,8
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>561,52</i>	<i>540,78</i>	<i>554,23</i>	<i>-7,30</i>	<i>13,45</i>	<i>98,7</i>	<i>102,5</i>
DPH	221,60	199,71	212,00	-9,60	12,29	95,7	106,2
Spotřební daně *)	142,30	139,61	142,20	-0,10	2,59	99,9	101,9
DPPO	85,60	89,19	84,30	-1,30	-4,89	98,5	94,5
DPFO	92,00	92,59	98,10	6,10	5,51	106,6	106,0
Ostatní daňové příjmy	20,02	19,68	17,63	-2,40	-2,05	88,0	89,6
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>384,01</i>	<i>371,50</i>	<i>377,77</i>	<i>-6,24</i>	<i>6,27</i>	<i>98,4</i>	<i>101,7</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>139,16</i>	<i>139,11</i>	<i>148,77</i>	<i>9,60</i>	<i>9,66</i>	<i>106,9</i>	<i>106,9</i>
Celkové výdaje	1 189,70	1 152,39	1 180,77	-8,93	28,38	99,2	102,5
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 092,80</i>	<i>1 038,76</i>	<i>1 085,69</i>	<i>-7,11</i>	<i>46,93</i>	<i>99,3</i>	<i>104,5</i>
Sociální dávky	491,58	481,12	500,28	8,70	19,16	101,8	104,0
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>96,90</i>	<i>113,62</i>	<i>95,07</i>	<i>-1,82</i>	<i>-18,55</i>	<i>98,1</i>	<i>83,7</i>
Saldo SR	-105,00	-101,00	-100,00	5,00	1,00	95,2	99,0

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je proti rozpočtu 2012 nižší o 6,2 mld. Kč, ovšem proti skutečnosti 2012 očekává nárůst o 6,3 mld. Kč. Do rozpočtu byl zapracován dopad zavedení 2. pilíře důchodového spoření platného od 1.1.2013.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů vzrostl o 9,6 mld. Kč, tj. o 6,9 %. Tento růst ovlivnily zejména předpokládané mimořádné příjmy Českého telekomunikačního úřadu z vyvolávací ceny aukce uvolněných kmitočtů ve výši 7 mld. Kč a také odvod státního podniku Lesy ČR ve výši 6 mld. Kč. Rozpočet transferů přijatých od EU a převodů z Národního fondu meziročně klesl o 1,5 mld. Kč na 100,0 mld. Kč.

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s nižším čerpáním prostředků proti rozpočtu 2012 o 8,9 mld. Kč, z toho pokles o 7,1 mld. Kč (tj. o 0,7 %) připadá na běžné výdaje a pokles o 1,8 mld. Kč (tj. o 1,9 %) na výdaje kapitálové.

Na poklesu rozpočtovaných běžných výdajů se podílí především nižší rozpočet neinvestičních výdajů kapitoly Státní dluh (zejména úroky) o 11,6 mld. Kč. Naopak rozpočet sociálních dávek meziročně vzrostl o 8,7 mld. Kč. Mandatorní výdaje by měly dosáhnout 688,7 mld. Kč, což je o 2,1 mld. Kč méně, než očekával jejich rozpočet v roce 2012. Jejich podíl na celkových výdajích by tak měl dosáhnout 58,3 % (rozpočet 2012 předpokládal podíl ve výši 58,1 %, skutečnost 2012 dosáhla 56,7 %).

I přesto, že **rozpočet kapitálových výdajů** proti rozpočtu 2012, resp. skutečnosti 2012, počítá s poklesem o 1,8 mld. Kč, resp. o 18,5 mld. Kč, lze v průběhu roku stejně jako v minulých letech očekávat navyšování rozpočtu po změnách a následně i skutečného čerpání. Na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel lze navyšovat souvztažně rozpočet příjmů i výdajů státního rozpočtu v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU.

1.2. Rozpočet po změnách

V průběhu 1.-3. čtvrtletí roku 2013 došlo ke změnám, které měly vliv na výši celkových příjmů i výdajů, nikoli na výši schodku schváleného rozpočtem. Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl navýšen o téměř 3,5 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (týká se financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU). Toto navýšení se týkalo nejvíce kapitol

Ministerstvo pro místní rozvoj (o 1,5 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 1,3 mld. Kč), a Ministerstvo vnitra (0,5 mld. Kč).

Rozpočet celkových příjmů po změnách k 30.9.2013 tak dosáhl 1 084,2 mld. Kč, celkových výdajů 1 184,2 mld. Kč a schodek zůstal ve výši 100,0 mld. Kč.

1.3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných na konci září 2013 vyplývá **převaha výdajů státního rozpočtu nad jeho příjmy o 38,2 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly 806,4 mld. Kč a celkové výdaje 844,7 mld. Kč.**

Tabulka č. 2: Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí roku 2013 (v mld. Kč)

	2012	2013				rozdíl skutečností 6=4-1	index 2013/2012 7=4:1
	Skutečnost leden až září	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách *)	Skutečnost leden až září	% plnění 5=4:3		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	757,14	1 080,77	1 084,23	806,42	74,4	49,28	106,5
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>396,13</i>	<i>554,23</i>	<i>554,23</i>	<i>400,16</i>	<i>72,2</i>	<i>4,03</i>	<i>101,0</i>
DPH	143,40	212,00	212,00	158,27	74,7	14,88	110,4
Spotřební daně **)	100,72	142,20	142,20	97,06	68,3	-3,66	96,4
DPPO	70,65	84,30	84,30	64,46	76,5	-6,19	91,2
DPFO	66,36	98,10	98,10	67,49	68,8	1,12	101,7
ostatní daňové příjmy	15,01	17,63	17,63	12,88	73,1	-2,12	85,8
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>277,31</i>	<i>377,77</i>	<i>377,77</i>	<i>276,42</i>	<i>73,2</i>	<i>-0,90</i>	<i>99,7</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>83,70</i>	<i>148,77</i>	<i>152,23</i>	<i>129,84</i>	<i>85,3</i>	<i>46,15</i>	<i>155,1</i>
Celkové výdaje	828,56	1 180,77	1 184,23	844,66	71,3	16,10	101,9
<i>Běžné výdaje</i>	<i>758,47</i>	<i>1 085,69</i>	<i>1 081,32</i>	<i>786,29</i>	<i>72,7</i>	<i>27,82</i>	<i>103,7</i>
Sociální dávky	355,15	500,28	495,56	358,39	72,3	3,24	100,9
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>70,09</i>	<i>95,07</i>	<i>102,92</i>	<i>58,37</i>	<i>56,7</i>	<i>-11,72</i>	<i>83,3</i>
Saldo SR	-71,41	-100,00	-100,00	-38,24	38,2	33,17	.

*) *rozpočet upravený k 30.9.2013*

***) *včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření*

Celkové příjmy státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí roku 2013 ve výši 806,4 mld. Kč představují 74,4 % rozpočtu po změnách (v roce 2012 to bylo 69,5 %) a meziroční růst o 49,3 mld. Kč, tj. o 6,5 %. Dosavadní inkaso příjmů je pod ¾ rozpočtu po změnách o 6,8 mld. Kč.

Příjmy z daní a poplatků dosáhly 400,2 mld. Kč, což při plnění rozpočtu na 72,2 % (loni to bylo 70,5 %) představuje meziroční růst o 4,0 mld. Kč, tj. o 1,0 %. Rozpočet počítá s růstem o 2,5 % proti vykázané skutečnosti roku 2012. Na meziročním růstu inkasa daňových příjmů se nejvíce podílelo inkaso DPH (meziroční růst o 14,9 mld. Kč). Naopak pokles vykázalo zejména inkaso DPPO (o 6,2 mld. Kč) a inkaso spotřebních daní vč. tzv. energetických daní (o 3,6 mld. Kč). Na nižším než očekávaném plnění se podílely zejména inkasa DPPO, DPFO a spotřební daně z minerálních olejů, u nichž lze na konci roku očekávat nenaplnění rozpočtu.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení ve výši 276,4 mld. Kč naplnily rozpočet na 73,2 % (loni to bylo 72,2 %) a meziročně klesly o 0,9 mld. Kč, tj. o 0,3 %. Rozpočet počítá s růstem o 1,7 % proti skutečnosti roku 2012. Nižší než očekávané plnění je ovlivněno důsledky ekonomické recese, které se promítají do nižších vyměřovacích základů.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery dosáhly 129,8 mld. Kč, což je 85,3 % rozpočtu po změnách (loni to bylo 57,9 %) a o 46,1 mld. Kč, tj. o 55,1 %, více než v září 2012. Schválený rozpočet uvažuje s meziročním růstem o 6,9 % proti rozpočtu 2012. Na výrazném meziročním růstu se podílely zejména příjmy z rozpočtu EU, které činily

85,0 mld. Kč (plnění na 82,2 % rozpočtu po změnách), což je o 29,8 mld. Kč více než v září 2012. Meziroční srovnání je zkráceno převodem 10 mld. Kč z Fondu privatizace do příjmů kapitoly VPS určených na kompenzaci deficitu důchodového systému (v roce 2012 byla na stejný účel převedena částka 14,4 mld. Kč až v říjnu).

Celkové výdaje dosáhly v 1.-3. čtvrtletí roku 2013 výše **844,7 mld. Kč** při čerpání rozpočtu po změnách na 71,3 % (loni to bylo 69,3 %) a meziročním růstu o 16,1 mld. Kč, tj. o 1,9 %. Čerpání výdajů je tak o 43,5 mld. Kč pod ¾ rozpočtu po změnách.

Běžné výdaje ve výši **786,3 mld. Kč** představují čerpání rozpočtu po změnách na 72,7 % (loni to bylo na 69,7 %) při meziročním růstu o 27,8 mld. Kč, tj. o 3,7 %. Na meziroční růst působily vyšší transfery státním fondům (o 5,9 mld. Kč), úroky a ostatní finanční výdaje kapitoly Státní dluh (o 5,2 mld. Kč), platba státu pojistného zdravotního pojištění (o 4,0 mld. Kč – vliv předsunuté lednové platby ve výši 4 mld. Kč), odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU (o 3,3 mld. Kč). Sociální dávky dosáhly zatím 358,4 mld. Kč, což představovalo čerpání rozpočtu na 72,3 % a meziroční růst o 3,2 mld. Kč.

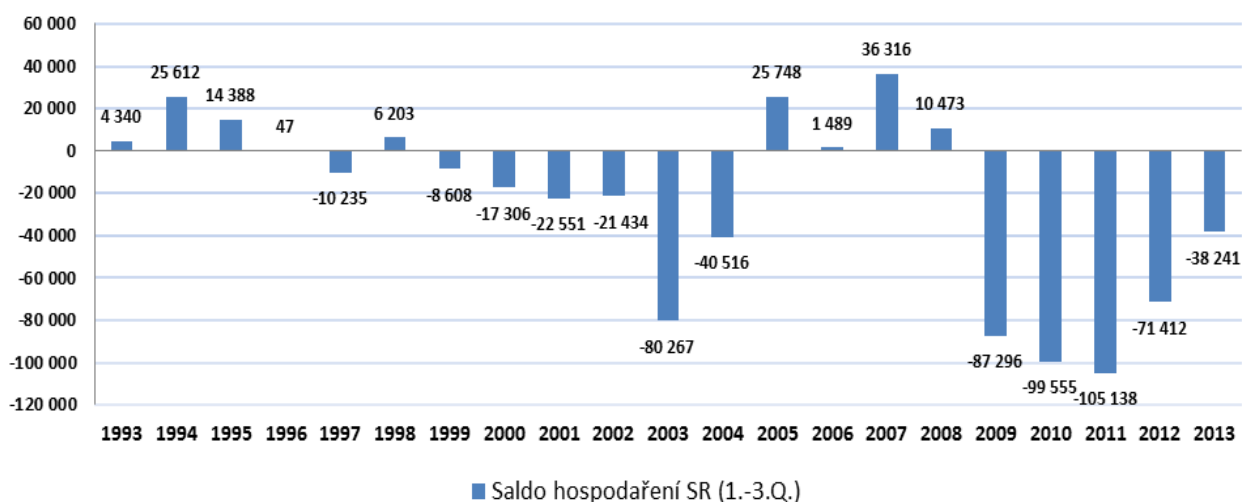
Kapitálové výdaje činily **58,4 mld. Kč** při čerpání rozpočtu po změnách na 56,7 % (loni to bylo na 65,5 %) a meziročním poklesu o 11,7 mld. Kč, tj. o 16,7 %. Na tomto poklesu se podílely nejvíce transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury ve výši 10,7 mld. Kč (pokles o 5,4 mld. Kč).

Vykázaný **schodek hospodaření státního rozpočtu** ve výši **38,2 mld. Kč** představuje 38,2 % rozpočtované výše (100,0 mld. Kč). Proti 3. čtvrtletí roku 2012 je to výsledek příznivější o 33,2 mld. Kč. Meziroční srovnání je ve prospěch roku 2013 zkráceno již zmíněným převodem 10 mld. Kč z Fondu privatizace do příjmů kapitoly VPS určených na krytí deficitu důchodového systému (v roce 2012 proběhl převod 14,4 mld. Kč až v říjnu).

Relativně pozitivní výsledek ve vztahu k plánovanému schodku je dán zejména vyšším plněním EU příjmů, které zatím plně kompenzuje nižší plnění daňových příjmů vč. pojistného na sociální zabezpečení. Dosavadní vývoj čerpání výdajů státního rozpočtu ukazuje, že i přes možnost využití tzv. nároků z nespotrebovaných výdajů nad rámec rozpočtu lze očekávat nepřekročení plánované výše výdajů. Lze tak očekávat, že rozpočtovaný deficit státního rozpočtu na rok 2013 nebude překročen.

Vývoj salda hospodaření státních rozpočtů za 1.-3. čtvrtletí v letech 1993-2013 ukazuje následující graf.

Graf č. 1: Vývoj salda hospodaření státního rozpočtu v 1.-3. čtvrtletí let 1993-2013 (v mil. Kč)

2. Příjmy státního rozpočtu

2.1. Příjmy státního rozpočtu

Ke konci září 2013 inkasoval státní rozpočet **celkové příjmy ve výši 806,4 mld. Kč, tj. 74,4 % rozpočtu po změnách**. V porovnání se stejným obdobím roku 2012 je plnění celkových příjmů vyšší o 49,3 mld. Kč, tj. o 6,5 % (z toho bylo v září 2013 10,0 mld. Kč převedeno z Fondu privatizace do kapitoly VPS na krytí důchodového schodku). Rozpočet po změnách počítá s růstem o 3,1 % oproti skutečnosti roku 2012.

Tabulka č. 3: Příjmy státního rozpočtu za 3. čtvrtletí 2013 (v mld. Kč)

Příjmy státního rozpočtu	2012	2013				% plnění leden-září 2012	Index skutečnost 2013/2012
	Skutečnost leden-září	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost leden-září	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3		
Příjmy celkem	757,14	1 080,77	1 084,23	806,42	74,4	69,5	106,5
v tom:							
Daňové příjmy celkem	673,45	932,00	932,00	676,58	72,6	71,2	100,5
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	396,13	554,23	554,23	400,16	72,2	70,5	101,0
v tom:							
- DPH	143,40	212,00	212,00	158,27	74,7	64,7	110,4
- spotřební daně (vč. tzv. energetických daní)	100,72	142,20	142,20	97,06	68,3	70,8	96,4
z toho: spotřební daň z minerálních olejů	52,37	73,30	73,30	50,36	68,7	69,4	96,2
spotřební daň z tabákových výrobků	32,61	47,80	47,80	31,92	66,8	69,2	97,9
odvod z elektřiny ze slunečního záření	4,72	6,50	6,50	4,18	64,4	112,3	88,7
- daně z příjmů PO	70,65	84,30	84,30	64,46	76,5	82,5	91,2
- daně z příjmů FO	66,36	98,10	98,10	67,49	68,8	72,1	101,7
vybíraná srážkou	7,11	9,00	9,00	6,73	74,7	79,0	94,6
ze závislé činnosti	58,96	86,40	86,40	61,17	70,8	73,4	103,8
z příznání	0,30	2,70	2,70	-0,41	-15,1	10,9	-137,9
- správní poplatky	1,93	1,29	1,29	0,90	69,8	80,5	46,8
- majetkové daně	8,58	9,70	9,70	6,53	67,3	70,3	76,1
- poplatky za uložení odpadů*)	1,13	1,40	1,40	1,13	80,8	81,1	99,7
- ostatní daňové příjmy****)	3,37	5,24	5,24	4,32	82,5	83,5	128,3
z toho: odvod za odnětí půdy ze zem. půdního fondu	0,15	0,20	0,20	0,19	96,4	9,1	125,1
odvody z loterií**)	1,26	2,60	2,60	1,98	76,0	x	156,6
Pojistné SZ	277,31	377,77	377,77	276,42	73,2	72,2	99,7
z toho: na důchody	247,82	337,24	337,24	245,78	72,9	72,6	99,2
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	83,70	148,77	152,23	129,84	85,3	57,9	155,1
v tom:							
- kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS)	66,35	126,41	129,88	101,13	77,9	57,3	152,4
z toho: transfery přijaté od EU a Národního fondu***)	55,23	100,04	103,50	85,05	82,2	51,7	154,0
přijaté sankční platby	0,30	1,06	1,07	0,32	30,4	28,7	108,1
soudní poplatky	1,12	1,35	1,35	1,08	79,9	170,7	96,1
dobrovolné pojistné	0,19	0,34	0,29	0,13	46,5	42,8	71,1
- kapitola Operace SFA	1,99	1,86	1,86	1,94	104,1	59,6	97,3
- kapitola Státní dluh	10,28	3,80	3,80	6,73	177,2	157,0	65,5
- VPS	5,08	16,69	16,69	20,04	120,0	27,1	394,8
z toho: příjmy sdílené s EU (clo)	1,18	1,00	1,00	1,05	105,0	107,3	89,0

*) rozpočet i skutečnost za kapitolu OSFA

**) odvody z loterií podle zákona č. 202/1990 Sb., § 41b, odst. 1 (70 % výnosu pro SR) a § 41b, odst. 2, 3, 4 (20 % výnosu pro SR)

***) z transferů přijatých od EU jsou ve skutečnosti roku 2013 obsaženy pouze prostředky na krytí výdajů Společné zemědělské politiky v gesci kapitoly Ministerstvo zemědělství

****) dopočet do celku

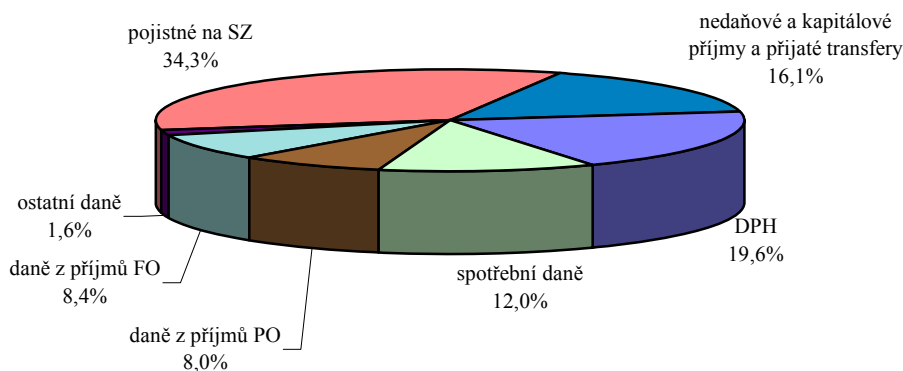
Pozn.: Zdrojem dat za 3. čtvrtletí 2012 jsou finanční výkazy (FIN 2-04U)

Schválený státní rozpočet **daňových příjmů (bez pojistného na sociální zabezpečení)** počítal s meziročním růstem o 13,5 mld. Kč, tj. o 2,5 % (měřeno ke skutečnosti roku 2012). Jejich skutečné inkaso ke konci září 2013 dosáhlo výše 400,2 mld. Kč, což představovalo 72,2 % rozpočtu, tj. o 4,0 mld. Kč (o 1,0 %) vyšší plnění než ve 3. čtvrtletí 2012.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly k 30. září 2013 **276,4 mld. Kč**, tj. 73,2 % rozpočtu, což je o 0,9 mld. Kč nižší inkaso (o 0,3 %), než bylo vykázáno k tomuto datu v roce 2012.

Nedaňové a ostatní příjmy ve výši 129,8 mld. Kč představovaly plnění rozpočtu na 85,3 %, tj. o 46,1 mld. Kč (o 55,1%) více než ve stejném období minulého roku. Na tomto růstu se nejvíce podílely příjmy z EU, které dosáhly 85,0 mld. Kč a byly tak o 29,8 mld. Kč vyšší než ve stejném období loňského roku.

Graf č. 2: Struktura celkových příjmů za 3. čtvrtletí 2013

2.2. Příjmy z daní a poplatků

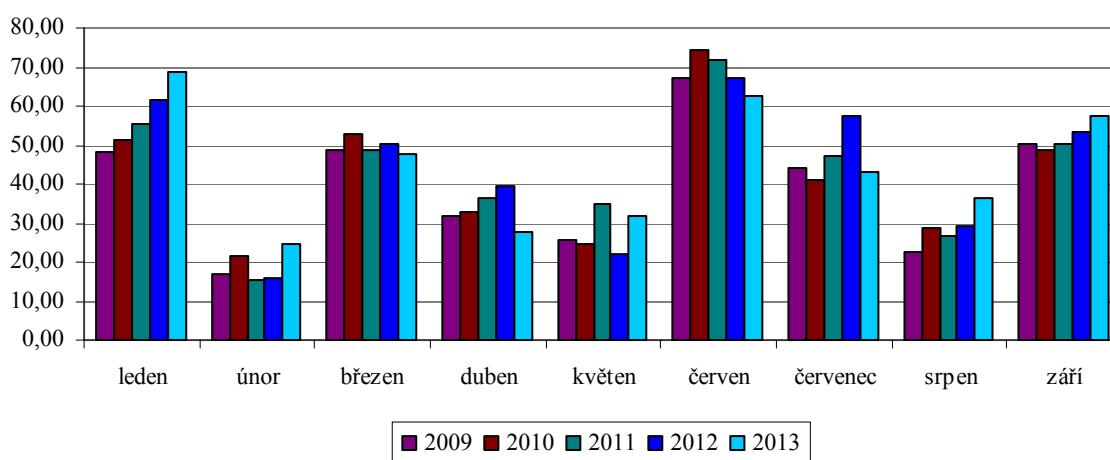
Na meziroční srovnání daňových příjmů náležejících státnímu rozpočtu v kategoriích daně z přidané hodnoty (DPH), daní z příjmů právnických osob (DPPO) a daní z příjmů fyzických osob (DPFO) negativně působí změna v rozpočtovém určení daní platná od 1.1.2013, daná novelou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která oproti roku 2012 navyšuje podíl příjmů obcí na úkor státního rozpočtu. Změny oproti roku 2012 dokládá následující tabulka:

Tabulka č. 4 – Vliv změny v rozpočtovém určení daní na příjmy státního rozpočtu v roce 2013

RUD		2012 podíl z celostát. inkasa v %	2013 podíl z celostát. inkasa v %	Rozdíl v p.b. (2013-2012)
DPH	SR	71,78	71,31	-0,47
	obce	19,93	20,83	0,90
	kraje	8,29	7,86	-0,43
DPPO	SR	69,68	67,50	-2,18
	obce	21,40	23,58	2,18
	kraje	8,92	8,92	0,00
DPFO - závislá činnost	SR	68,18	66,98	-1,20
	obce	21,40	22,87	1,47
	obce	1,50	1,50	0,00
	kraje	8,92	8,65	-0,27
DPFO - kapitálové výnosy	SR	69,68	67,50	-2,18
	obce	21,40	23,58	2,18
	kraje	8,92	8,92	0,00
DPFO - přiznání	SR	10 % a 69,68 % z 60 % = 51,81	10 % a 67,5 % z 60 % = 50,50	-1,31
	obce	30,00	30,00	0,00
	obce	21,4 % z 60 % = 12,84	23,58 % z 60 % = 14,15	1,31
	kraje	8,92 % z 60 % = 5,35	8,92 % z 60 % = 5,35	0,00

Vývoj daňových příjmů státního rozpočtu bez pojistného na sociální zabezpečení za posledních pět let je patrný z grafu:

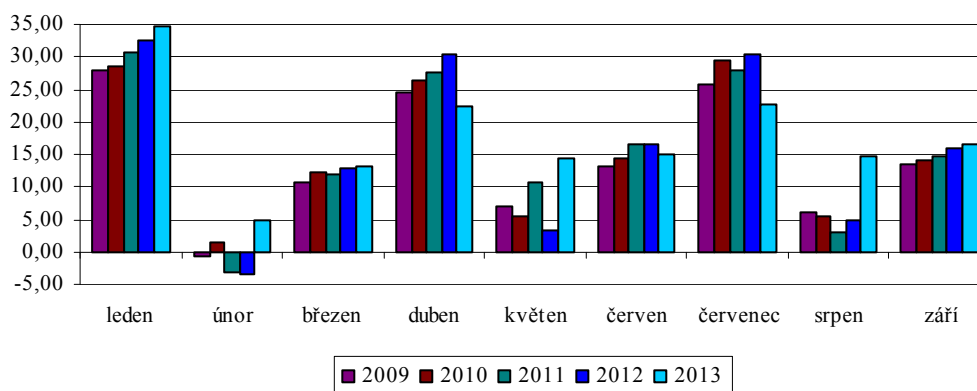
Graf č. 3: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (v mld. Kč)

Inkaso daně z přidané hodnoty ke konci září letošního roku dosáhlo **158,3 mld. Kč**, tj. 74,7 % rozpočtu a meziročně vzrostlo o 14,9 mld. Kč, tj. o 10,4 %. Rozpočet počítá s růstem o 6,2 % proti skutečnosti roku 2012, což ovlivňuje především novela zákona o DPH, která s účinností od 1.1.2013 zvýšila obě sazby daně z přidané hodnoty o jeden procentní bod na 15 a 21 procent (celoroční dopad je odhadován na +9,7 mld. Kč). V souvislosti s touto změnou došlo i ke změně parametrů rozpočtového určení daní (viz Tabulka č. 4 – Vliv změny v rozpočtovém určení daní na příjmy státního rozpočtu v roce 2013).

Dalším faktorem, který v některých měsících ovlivňuje meziroční inkaso (na celoroční inkaso by neměl mít podstatnější vliv), je změna legislativy platná od 1.1.2013, dle které jsou někteří plátcí DPH bez sídla a provozovny v České republice nově plátcí s měsíčním zdaňovacím obdobím místo původně čtvrtletního. Tato změna způsobila meziroční nárůst měsíčního inkasa roku 2013 v měsíci srpnu (stejně jako v měsíci květnu), ve kterém tito plátcí v předchozích letech nárokovali nadměrné odpočty za celé původní zdaňovací období (dříve celé první čtvrtletí roku). Ze stejného důvodu očekáváme i vyšší meziroční měsíční inkaso v měsíci listopadu. Naopak tato změna legislativy byla důvodem meziročního propadu měsíčního inkasa v měsíci dubnu (stejně tak i v měsíci červenci), ve kterém v předchozích letech tato skupina plátců odváděla svoji daňovou povinnost za celé první čtvrtletí roku. Stejně tak se očekává nižší meziroční měsíční inkaso v měsíci říjnu.

Graf č. 4: Meziroční srovnání inkasa DPH za jednotlivé měsíce 3. čtvrtletí (v mld. Kč):

Vzhledem ke stavu inkasa DPH za první tři čtvrtletí tohoto roku lze očekávat, že rozpočtový předpoklad inkasa za celý rok 2013 by měl být naplněn.

Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření dosáhlo **97,1 mld. Kč**, tj. 68,3 % rozpočtu (loni 70,8 %) při meziročním poklesu o 3,7 mld. Kč, tj. o 3,6 % (největší pokles zaznamenal výběr spotřební daně z minerálních olejů). Rozpočet 2013 počítá s růstem o 1,9 % proti skutečnosti roku 2012.

Inkaso váhově nejsilnější položky, **daně z minerálních olejů, ve výši 50,4 mld. Kč** (plnění rozpočtu na 68,7 %) kleslo proti třem čtvrtinám roku 2012 o 2,0 mld. Kč (rozpočet plněn na 69,4 %). Tato částka představuje 90,9 % celostátního výnosu daně z minerálních olejů, zbývajících 9,1 % výnosu daně je určeno Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Za hodnocené období náleželo SFDI 5,0 mld. Kč.

Nižší inkaso této spotřební daně bylo způsobeno zejména rozsáhlým daňovým únikem z počátku roku ve výši cca 1,3 mld. Kč. Dle dat Českého statistického úřadu došlo během prvních šesti měsíců tohoto roku k mírnému poklesu spotřeby motorové nafty (o 1,8 %), spotřeba motorového benzínu za stejné časové období meziročně poklesla o 10 %. Pozitivní dopad na inkaso této daně mělo snížení vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro zemědělskou prvovýrobu, tzv. zelené nafty z 60% na 40%, platné od 1.1.2013.

Lze předpokládat, že rozpočtované částky nebude dosaženo.

Druhou váhově významnou položkou je spotřební **daň z tabákových výrobků**. Její inkaso ve výši **31,9 mld. Kč** (rozpočet naplněn na 66,8 %) bylo ve srovnání s odpovídajícím obdobím roku 2012 o 0,7 mld. Kč, tj. o 2,1 %, nižší. Inkaso této daně v roce 2013 je ovlivněno změnou sazeb daně od 1.1.2013. Na tuto změnu reagovali výrobci a prodejci tabákových výrobků předzásobením se tabákovými nálepkami se starými sazbami daně, což mělo vliv na nižší odběr tabákových nálepek během prvních sedmi měsíců tohoto roku.

Lze předpokládat mírné nenaplnění rozpočtované částky.

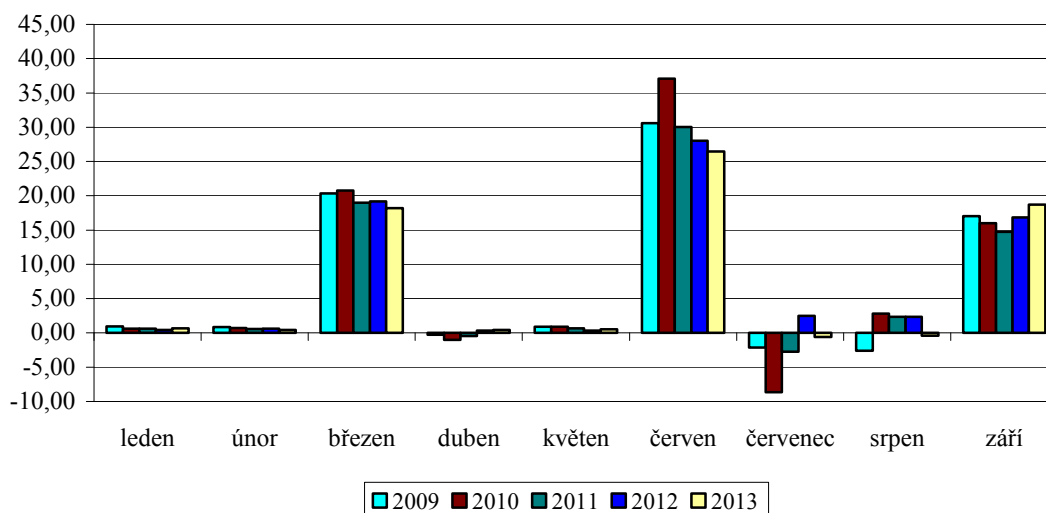
Za tři čtvrtletí roku 2013 bylo na **dani z lihu** vybráno **4,6 mld. Kč** (plnění rozpočtu na 71,4 %), tj. o cca 350 mil. Kč méně než za stejné období roku 2012. Tento meziroční propad je důsledkem metanolové aféry z konce loňského roku. Situace na trhu s lihem se však od března 2013 začíná stabilizovat a navracet ke stavu před vypuknutím dané aféry. Přesto se očekává nenaplnění rozpočtované částky. V případě spotřební **daně z piva** bylo za sledované období vybráno **3,4 mld. Kč** (rozpočet plněn na 76,2 %), tj. o téměř 41,0 mil. Kč méně než k 30.9.2012.

Příjem státního rozpočtu z **tzv. energetických daní** za tři čtvrtletí roku 2013 zůstal na úrovni srovnatelného období roku 2012 a dosáhl **2,3 mld. Kč**, tj. plnění rozpočtu na 69,6 %.

K 30.9.2013 činil výnos **odvodů z elektřiny ze slunečního záření 4,2 mld. Kč** a roční předpoklad 6,5 mld. Kč byl tak naplněn na 64,4 %. Ve stejném období loňského roku činil výnos této položky 4,7 mld. Kč, tj. o 0,5 mld. Kč více. Rozhodujícími příčinami tohoto poklesu byly nepříznivé klimatické podmínky v 1. pololetí 2013, zejména výrazně kratší doba slunečního svitu v měsících leden až duben a v červnu (povodně) oproti roku 2012, a legislativní úprava účinná od 1.1.2013, kterou bylo v porovnání s předchozí zákonnou úpravou účinnou od 30.5.2012 obnoveno osvobození elektřiny vyrobené ze slunečního záření, a to ve všech výrobnách elektřiny ze slunečního záření s instalovaným výkonem do 30 KW (oproti omezení tohoto osvobození účinného do 29.5.2012), pouze na výrobní umístěné na střešní konstrukci nebo obvodové zdi jedné budovy spojené se zemí pevným základem, evidované v katastru nemovitostí.

Výběr daně z příjmů právnických osob svým objemem **64,5 mld. Kč** představoval 76,5% rozpočtu (v roce 2012 bylo inkasováno 70,6 mld. Kč při plnění rozpočtu na 82,5 %). Meziročně tak inkaso této daně kleslo o 6,2 mld. Kč, tj. o 8,8 % (rozpočet této daně počítá s poklesem o 5,5 % proti skutečnosti roku 2012).

Graf č. 5: Meziroční srovnání inkasa DPPO za jednotlivé měsíce (v mld. Kč)

Došlo tak k mírnému prohloubení nepříznivého meziročního vývoje inkasa DPPO, které je spojeno zejména s inkasem DPPO z příznání. Tento trend se začal projevovat již v prvním a druhém čtvrtletí roku 2013 a k jeho prohloubení došlo také vlivem meziročního nárůstu vrácených přeplatků na dani. Nepříznivý vývoj inkasa z příznání je ovlivněn také legislativní změnou ve formě zrušení neuznatelnosti odměn členů statutárních orgánů právnických osob a dalších orgánů právnických osob jako daňového výdaje a řešením důsledků povodní.

V období splatnosti záloh na dani k datu 15.9.2013 se výběr daně vyvíjel mírně pod rozpočtovým očekáváním. Výše zaplacených záloh dosáhla 24,2 mld. Kč. V obdobném rozsahu jako u termínu záloh 15. 9. lze očekávat výběr záloh splatných v termínu 15.12.2013. Na základě údajů z daňových příznání je očekáván výběr těchto čtvrtletních záloh v celkové výši cca 22 mld. Kč. Inkaso prosincových záloh by však mohlo být nepříznivě ovlivněno očekávaným schválením možnosti zpětného uplatnění mimořádných odpisů, které by pravděpodobně bylo spojeno s podáváním žádostí o snížení výše záloh.

Na základě současné úrovně pokladního plnění lze na úrovni SR očekávat, že nedojde k naplnění rozpočtu a inkaso DPPO dosáhne cca 80,3 mld. Kč.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob dosáhlo za tři čtvrtletí celkem **67,5 mld. Kč**, tj. 68,8 % rozpočtu, a bylo tak o 1,1 mld. Kč, tj. o 1,7 % nad úroveň skutečnosti stejného období roku 2012 (ke konci loňského září bylo plněno na 72,1 %). Rozpočet 2013 uvažuje s nárůstem o téměř 6,0 % proti skutečnosti roku 2012.

Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání nebude naplněno až o cca 3,0 mld. Kč. Důvody nenaplnění lze spatřovat mimo jiné ve stagnaci meziročního vývoje mezd, nízkém úročení vkladů na bankovních účtech a vyšším podílu zaměstnanosti na kratší pracovní úvazky.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dosáhla **61,2 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 70,8 % a meziročním růstu o 2,2 mld. Kč, tj. o 3,8 %. Rozpočet 2013 očekává růst o 5,8 % oproti skutečnosti roku 2012. Důvodem očekávaného růstu inkasa bylo zejména zrušení

základní slevy pro pracující důchodce a zavedení tzv. solidární přírážky ve výši 7 % z příjmů převyšujících 4násobek průměrné mzdy.

U výběru této daně za rok 2013 je předpoklad, že rozpočet nebude naplněn o cca 1,6 mld. Kč.

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti dosáhla záporné výše **minus 0,4 mld. Kč** (ve stejném období roku 2012 to bylo +0,3 mld. Kč). Nízké plnění souvisí s vratkami daně na základě daňových přiznání podávaných z velké části do konce března, které proběhly tradičně v dubnu. V samotném září činilo inkaso této daně 1,24 mld. Kč (v září 2012 to bylo 1,25 mld. Kč). Špatnou úroveň inkasa této daně ovlivňuje v posledních letech ekonomická situace a legislativní úprava umožňující využívání vysokých paušálních výdajů.

Lze očekávat, že výnos této daně bude o cca 1,1 mld. Kč nižší, než předpokládá rozpočet.

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů dosáhla 6,7 mld. Kč, což představuje 74,7 % rozpočtu a meziroční pokles o 0,4 mld. Kč. Rozpočet 2013 počítal s poklesem o 2,4 % (o 0,23 mld. Kč méně) proti skutečnosti roku 2012. Nižší inkaso je pravděpodobně ovlivněno poklesem hrubého provozního přebytku snižující disponibilní zdroje k rozdělení, dále pak i poklesem úrokové míry z vkladů u bank a možným nižším objemem uzavřených dohod o provedení práce

Je předpoklad, že rozpočtované očekávání nebude naplněno (o cca 0,3 mld. Kč).

Správní poplatky zahrnuté v příjmech státního rozpočtu představovaly za 9 měsíců částku téměř **0,9 mld. Kč**, tj. pokles o 1,0 mld. Kč proti třem čtvrtletím roku 2012. Celoroční předpoklad se tak naplnil na 69,8 %. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky; jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

Na **daních z majetkových a kapitálových převodů**, které zahrnují daň dědickou, darovací a daň z převodu nemovitostí, inkasoval státní rozpočet za tři čtvrtletí roku 2013 **celkem 6,5 mld. Kč**, což představuje plnění rozpočtu na 67,3% (loni na 70,3 %), při meziročním poklesu o 2,1 mld. Kč, tj. o 23,9 %. Od 1.1.2013 již není součástí majetkových daní 32 % darovací daň uvalená na bezúplatné nabytí emisních povolenek určených výrobcům elektřiny získávané z energie slunečního záření, která byla přechodně vybírána v letech 2011 a 2012. Celkové inkaso majetkových daní je ovlivněno zejména trvající stagnací na trhu s nemovitostmi a zatím výrazněji neodráží zvýšení sazby daně z převodu nemovitostí o 1 p.b. z 3 % na 4 %. Na základě dosavadního vývoje lze předpokládat, že skutečný výnos majetkových daní zůstane mírně pod rozpočtovanou úrovní.

Celostátní daně

Rozpočet celostátního inkasa daní na rok 2013 (bez DPPO placené obcemi a kraji a bez správních a ostatních poplatků placených obcím) ve výši **755,3 mld. Kč** je proti skutečnosti roku 2012 vyšší o 7,2 mld. Kč, tj. o 1,0 %. Objemově je nejvyšší růst rozpočtován (proti skutečnosti 2012) u DPH o 19,4 mld. Kč (o 7,0 %) a dále pak u daně z příjmu fyzických osob o 10,6 mld. Kč (o 7,7 %).

Změna v rozpočtovém určení daní platná od 1.1.2013, daná novelou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, navyšuje oproti roku 2012 podíl příjmů obcí na úkor státního rozpočtu (viz výše Tabulka č. 4 – Vliv změny v rozpočtovém určení daní na příjmy státního rozpočtu v roce 2013).

Celostátní inkaso všech daní dosáhlo **na konci září 2013 celkem 548,0 mld. Kč**, což představuje 72,5 % rozpočtu a meziroční přírůstek 15,7 mld. Kč, tj. o 3,0 % (ve stejném období roku 2012 dosáhlo celostátní inkaso daní 532,3 mld. Kč, tj. 70,6 % rozpočtu, a meziročně vzrostlo o 9,2 mld. Kč, tj. o 1,8 %). Z této částky náleželo státnímu rozpočtu

400,2 mld. Kč (73,0 %), obcím 100,6 mld. Kč (18,4 %), krajům 34,6 mld. Kč (6,3 %) a SFDI 12,6 mld. Kč (2,2 %).

Celostátní inkaso DPH dosáhlo **221,6 mld. Kč**, tj. 74,5 % rozpočtu, při meziročním nárůstu o 22,2 mld. Kč, tj. o 11,1. Z inkasované částky tak náleží státnímu rozpočtu 158,3 mld. Kč, rozpočtům obcí 46,0 mld. Kč a rozpočtům krajů 17,3 mld. Kč.

Celostátní příjmy ze spotřebních daní (vč. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření) dosáhly výše **102,1 mld. Kč**, tj. 68,3 % rozpočtu, a meziročně klesly o 3,9 mld. Kč, tj. o 3,6 %. Z toho na státní rozpočet připadlo 97,1 mld. Kč a na Státní fond dopravní infrastruktury 5,0 mld. Kč.

Na daních z příjmů právnických osob bylo celkem vybráno **95,3 mld. Kč**, což představuje plnění rozpočtu na 76,3 %, při meziročním poklesu o 5,9 mld. Kč, tj. o 5,9 %. Z toho státnímu rozpočtu náleželo 64,5 mld. Kč, obcím 22,3 mld. Kč a krajům 8,5 mld. Kč.

Celostátní daně z příjmů fyzických osob ve výši **101,3 mld. Kč** byly plněny na 68,6 %, při meziročním nárůstu o 4,1 mld. Kč, tj. o 4,2 %. Z toho na státní rozpočet připadlo 67,5 mld. Kč, na rozpočty obcí 25,0 mld. Kč a krajů 8,8 mld. Kč.

Přehled celostátních daní je uveden v tabulce č. 6 v tabulkové části informace.

2.3. Pojistné na sociální zabezpečení

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly výše 276,4 mld. Kč, což představuje 73,2 % rozpočtu (vloni 72,2 %) a meziroční pokles téměř o 1,0 mld. Kč, tj. o 0,3 %. Rozpočet 2013 počítá s růstem o 1,7 % proti skutečnosti roku 2012. Z celkové částky připadlo na **důchodové pojištění 245,8 mld. Kč, tj. 72,9 % rozpočtu** (v loňském roce 72,6 %), při meziročním poklesu o 2,0 mld. Kč, tj. o 0,8 %.

Výdaje na důchody za 9 měsíců roku 2013 **byly o 32,7 mld. Kč vyšší než příjmy z pojistného na důchodové pojištění** (ve stejném období roku 2012 byly výdaje o 35,3 mld. Kč vyšší než příjmy). Na krytí deficitu důchodového systému bylo v září 2013 z Fondu privatizace převedeno do kapitoly VPS 10,0 mld. Kč.

Výdaje na důchody jsou ovlivněny aktuální strukturou příjemců důchodu a také relativně nízkým přírůstkem počtu důchodců v letošním roce (v něm se projevuje skutečnost, že v období před 2 lety došlo k poměrně velkému nárůstu předčasných důchodů, takže v důchodu jsou již i osoby, které dosáhnou regulérního důchodového věku až nyní).

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění, u nichž se jako u celkového vybraného pojistného očekává za letošní rok propad, jsou ovlivněny důsledky ekonomické recese, které se promítají do nižších vyměřovacích základů, a jen okrajově zavedením tzv. 2. pilíře důchodového spoření.

2.4. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery byly v roce 2013 rozpočtovány ve výši 148,8 mld. Kč. Jejich souhrnná výše tak byla o 9,6 mld. Kč, tj. o 6,9 %, vyšší, než předpokládal schválený státní rozpočet na rok 2012 (a o 9,7 mld. Kč nad úroveň skutečnosti roku 2012). Schválený rozpočet nedaňových příjmů vzrostl o 11,7 mld. Kč (vliv zejména předpokládaného mimořádného příjmu Českého telekomunikačního úřadu z vyvolávací ceny aukce uvolněných kmitočtů ve výši 7 mld. Kč a také odvod státního podniku Lesy ČR ve výši 6 mld. Kč), u kapitálových příjmů vzrostl o 2,8 mld. Kč a u přijatých transferů klesl o 4,9 mld. Kč.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1.-3. čtvrtletí 2013 **navýšena o 3 466 mil. Kč** (vysvětleno v části I.1.2 této zprávy). Mimo to došlo k rozpočtovým opatřením mezi jednotlivými položkami či mezi kapitoly.

V 1.-3. čtvrtletí roku 2013 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše **130,0 mld. Kč**, tj. 85,4 % rozpočtu po změnách. Meziročně vzrostly o 46,3 mld. Kč, tj. o 55,3 %.

Na poměrně vysokém meziročním růstu i plnění se podílely nejvíce **příjmy z EU**¹. Ty dosáhly 85,0 mld. Kč (plnění na 82,2 % rozpočtu) a byly tak proti stejnému období roku 2012 vyšší o 29,8 mld. Kč. Z celkové částky připadlo 29,5 mld. Kč kapitole Ministerstvo zemědělství na Společnou zemědělskou politiku a 55,6 mld. Kč na převody z Národního fondu - z toho na OP Doprava 16,2 mld. Kč, na OP Životní prostředí 8,7 mld. Kč, na OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 8,0 mld. Kč, na OP Výzkum a vývoj pro inovace 6,8 mld. Kč, na Regionální operační programy 5,7 mld. Kč, na OP Lidské zdroje a zaměstnanost 5,5 mld. Kč, na OP Podnikání a inovace 1,7 mld. Kč, na Integrovaný operační program 1,7 mld. Kč, atd.

Na meziročním růstu se podílel i zářijový převod 10 mld. Kč (rozpočet činil 13 mld. Kč) do **příjmů kapitoly VPS** na kompenzaci deficitu důchodového systému. Došlo k němu v souladu s § 5 odst. 3 písm. c) bodem 5 zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku. V roce 2012 (až v říjnu) byla na stejný účel převedena částka 14,4 mld. Kč.

Meziroční růst ovlivnila i vratka dotace Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 5 mld. Kč v rámci finančního vypořádání (příjem kapitoly VPS).

Příjmem kapitoly VPS se mimo jiné stala částka ve výši téměř 2,3 mld. Kč. Jednalo se o příjem z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání za rok 2012, jež do státního rozpočtu roku 2013 odvedly obě pověřené pojišťovny Kooperativa a Česká pojišťovna dle § 205d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Vykázaný přebytek byl v porovnání s přebytkem odvedeným v roce 2012 o 306 mil. Kč vyšší.

Součástí nedaňových příjmů kapitoly VPS jsou od roku 2012 příjmy sdílené s EU – podíl na clech, které za 3 čtvrtletí roku dosáhly více než 1,0 mld. Kč, což představovalo meziroční pokles o 0,1 mld. Kč a meziroční plnění na 105,0 %.

Nedaňové příjmy **kapitoly Státní dluh** tvoří téměř výhradně výnosy z finančního majetku. Ty zatím dosáhly 6,7 mld. Kč při plnění rozpočtu na 177,2 % a meziročním poklesu o 3,5 mld. Kč. Jednalo se především o příjmy ze střednědobých a dlouhodobých dluhopisů. Meziroční pokles jejich objemu byl zejména důsledkem mimořádně vysokých příjmů v 1. pololetí 2012, kdy bylo dosaženo mimořádně vysokých prémie v důsledku znovuotevření emisí s relativně vysokou úrokovou mírou při současném významném poklesu úrokových sazeb.

Výnosy z finančního majetku jsou i součástí nedaňových příjmů **kapitoly OSFA**. Ty zatím dosáhly 0,9 mld. Kč. Jednalo se o 578 mil. Kč z investování na Jaderném účtu a o příjmy z dividend ve výši 354 mil. Kč inkasované především na základě majetkové účasti státu u ČMZRB (196 mil. Kč), u společnosti E.ON (77 mil. Kč) či u ČEZ, a. s. (75 mil. Kč).

Kapitálovým příjmem kapitoly OSFA byla pátá část úhrady za prodej majetkové účasti státu ve společnosti Arcelor Mittal Ostrava ve výši necelé 1,0 mld. Kč na základě usnesení vlády

¹ Údaj za rok 2013 obsahuje neinvestiční i investiční převody z Národního fondu a příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství na Společnou zemědělskou politiku

č. 968/2009, o převodu výnosů z prodeje majetkových účastí, převzatých Ministerstvem financí po ukončení činnosti ČKA, do státních finančních aktiv.

Plánovaný příjem kapitoly Ministerstvo zemědělství ve výši 6 mld. Kč (příjmy z dividend z a.s. Lesy ČR) zatím nebyl uskutečněn. Pro rok 2013 byl také rozpočtován příjem kapitoly Český telekomunikační úřad ve výši 7 mld. Kč. Šlo o plánované příjmy z prodeje kmítočtových pásem prostřednictvím aukce. Ta však byla zastavena pro příliš vysoké nabídky operátorů a je pravděpodobné, že výnos této aukce bude příjmem kapitoly až v roce 2014.

Podrobnější plnění nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů za 1.-3. čtvrtletí bude známo až po zpracování finančních výkazů předložených správci kapitol a jimi řízených organizačních složek státu (tj. koncem měsíce října).

3. Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013, stanoví **výdaje** v celkové výši **1 180,8 mld. Kč**, z toho 101,9 mld. Kč mají být kryty prostředky z příjmů z rozpočtu Evropské unie². Proti schválenému rozpočtu roku 2012 jsou tyto výdaje nižší o 0,8 % (o 8,9 mld. Kč). **Běžné výdaje** jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2013 zahrnuty v objemu **1 085,7 mld. Kč** při předpokládaném meziročním snížení o 0,7 % (o 7,1 mld. Kč), **kapitálové výdaje** v objemu **95,1 mld. Kč** při meziročním plánovaném poklesu o 1,9 % (o 1,8 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2012 jsou celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2013 vyšší o 2,5 % (o 28,4 mld. Kč); běžné výdaje jsou vyšší o 4,5 % (o 46,9 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 12,3 % (o 18,5 mld. Kč).

Mandatorní výdaje, které stát hradí na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2013 zahrnuty ve výši **688,8 mld. Kč**, tj. 58,3 % z celkových rozpočtovaných výdajů (o 0,26 procentního bodu více než ve schváleném rozpočtu 2012 a o 1,63 procentního bodu více než ve skutečných výdajích roku 2012). Meziročně se tyto výdaje mají snížit o 0,3 % (o 2,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2012, resp. o 5,4 % (35,3 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2012. Z celku **mandatorní sociální výdaje** jsou plánovány v částce **566,3 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 2,9 % (o 9,1 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2012, resp. o 3,8 % (o 20,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2012. Tyto sociální výdaje tak odčerpají 52,4 % celkových rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2013 se podílejí 48,0 %. Z ostatních mandatorních výdajů jsou ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu 67,9 mld. Kč, výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie 36,0 mld. Kč, příspěvek na podporu stavebního spoření 5,7 mld. Kč, výdaje na úhradu státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční a dopravní cesty 2,8 mld. Kč, atd. Ostatní quasi mandatorní výdaje, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, jsou rozpočtovány ve výši 199,4 mld. Kč, vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Další prostředky nutné na zajištění provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje, jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 60,9 mld. Kč.

K 30. září 2013 byl **rozpočet výdajů navýšen o 3,5 mld. Kč na 1 184,2 mld. Kč**. Jednalo se o souvztažné zvýšení rozpočtu příjmů a výdajů na základě zmocnění ministra financí daného v § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, **beze změny jeho salda** (výdaje na společné programy EU a ČR jsou kryty příjmy z rozpočtu

² rozpočet příjmů z rozpočtu EU je stanoven ve výši 99,1 mld. Kč (rozdíl spočívá v zavedení principu předfinancování)

Evropské unie přímo nebo prostřednictvím Národního fondu). Z celkového navýšení připadlo 1,5 mld. Kč na Ministerstvo pro místní rozvoj, 1,3 mld. Kč na Ministerstvo práce a sociálních věcí, 544,6 mil. Kč na Ministerstvo vnitra, atd. **Povoleno překročení výdajů**, které nebylo zahrnuto do rozpočtu po změnách a které **změní saldo státního rozpočtu** a financující položky, činilo ke stejnému datu celkem **847,2 mil. Kč**. Jedná se o překročení výdajů podle zákona č. 382/2009 Sb., o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a povodněmi v červnu a červenci 2009 a v roce 2010, ve znění zákona č. 180/2010 Sb., a příslušných usnesení vlády (6,3 mld. Kč Ministerstvo životního prostředí, 60,0 mil. Kč Ministerstvo zemědělství) a o překročení výdajů podle zákona č. 94/2009 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování investičních potřeb souvisejících s prováděním programu Prevence před povodněmi II (780,9 mil. Kč Ministerstvo zemědělství).

Tabulka č. 5: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2013 (v mld. Kč)

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	2012		2013				Index skutečnost 2013/2012	Rozdíl skutečnost 2013-2012
	Skutečnost leden-září	% plnění SR za leden-září	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost leden-září	% plnění SR za leden-září		
	1	2	3	4	5	6=5:4		
VÝDAJE celkem	828,56	69,3	1 180,77	1 184,23	844,66	71,3	101,9	16,10
běžné výdaje	758,47	69,7	1 085,69	1 081,32	786,29	72,7	103,7	27,82
v tom:								
Platy a ostatní platby za provedenou práci a pojistné	58,77	64,3	90,25	91,83	60,06	65,4	102,2	1,28
Neinvestiční nákupy a související výdaje	82,71	57,9	131,63	130,93	86,62	66,2	104,7	3,92
z toho:								
úroky a ost. finanční výdaje kap. Státní dluh *)	46,14	58,5	67,83	64,53	51,29	79,5	111,2	5,15
výdaje na realizaci záruk	1,58	38,7	2,75	2,75	1,12	40,6	70,9	-0,46
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	25,56	75,0	38,46	31,53	24,35	77,2	95,3	-1,21
Neinvestiční transfery neziskovým a pod.organizacím	9,00	85,7	7,12	11,79	10,46	88,7	116,2	1,46
Neinv. trans. fondům soc. a zdrav. pojištění (VPS)	39,73	75,1	53,18	53,18	43,77	82,3	110,2	4,05
Neinvestiční transfery státním fondům	10,24	27,3	33,08	38,95	16,18	41,5	158,0	5,94
z toho: neinvestiční transfery SZIF	9,98	26,7	33,08	31,86	10,14	31,8	101,6	0,16
Neinv. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	85,67	80,9	103,04	104,01	85,03	81,8	99,2	-0,64
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. org.	45,47	80,5	56,47	58,69	49,29	84,0	108,4	3,82
Sociální dávky**)	355,15	72,3	500,28	495,56	358,39	72,3	100,9	3,24
z toho:								
dávky důchodového pojištění	280,80	73,4	394,13	389,76	278,47	71,4	99,2	-2,33
podpory v nezaměstnanosti	6,78	54,5	9,80	9,75	7,51	77,0	110,7	0,73
dávky nemocenského pojištění	14,84	64,8	20,39	20,29	15,44	76,1	104,0	0,60
dávky státní sociální podpory a péčovské péče	26,77	70,6	36,91	36,83	27,84	75,6	104,0	1,06
dávky sociální péče***)	20,31	74,5	30,32	30,11	23,51	78,1	115,8	3,20
zvl. soc. dávky příslušníkům ozbrojených sil	5,65	69,4	8,74	8,73	5,62	64,3	99,5	-0,03
Státní příspěvek na důchodové spoření (III. pilíř)	4,26	68,8	6,40	6,40	4,97	77,7	116,6	0,71
Státní příspěvek na podporu stavebního spoření	5,15	85,8	5,70	5,70	4,84	85,0	94,1	-0,30
Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU	28,53	80,8	36,00	36,00	31,83	88,4	111,6	3,31
Ostatní běžné výdaje ****)	8,23	45,6	24,09	22,45	15,35	68,4	186,5	7,12
kapitálové výdaje	70,09	65,5	95,07	102,92	58,37	56,7	83,3	-11,72
v tom:								
Investiční nákupy a související výdaje	7,16	51,2	9,60	12,64	5,45	43,1	76,2	-1,70
Investiční transfery podnikatelským subjektům	12,12	84,1	3,00	13,78	12,30	89,3	101,5	0,18
Investiční transfery státním fondům	20,58	81,0	33,69	30,46	14,09	46,3	68,5	-6,49
z toho: investiční transfery SFDI	16,01	63,7	33,69	29,10	10,65	36,6	66,5	-5,36
Investiční transfery veř. rozpočtům územní úrovně	18,50	62,9	12,68	18,30	15,97	87,3	86,3	-2,53
Investiční transfery příspěvkovým a pod.organizacím	9,72	56,1	17,90	18,27	7,53	41,2	77,4	-2,19
Ostatní kapitálové výdaje ****)	2,02	31,1	18,19	9,47	3,04	32,1	150,3	1,02

*) skutečnost v roce 2012 i 2013 obsahuje celé neinvestiční výdaje kapitoly Státní dluh (téměř ze 100 % se jedná o úroky a ostatní finanční výdaje)

**) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné, bankovní, bez zálohy České poště u dávek důchodového pojištění)

***) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

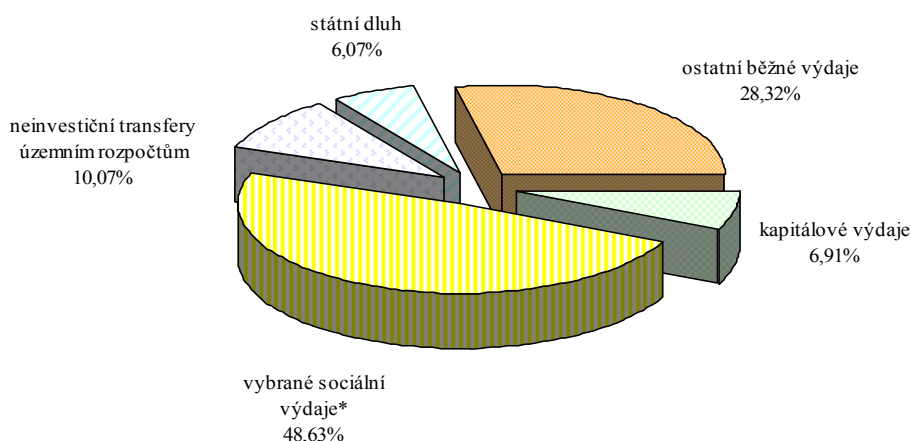
****) dopočet do celku

Pozn.: Data za rok 2012 vycházejí z údajů finančních výkazů FIN 2-04U za 1. až 3. čtvrtletí 2012.

Schválený rozpočet na rok 2013 zahrnuje změnu podle zákona č. 258/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2013 (pojistná kapacita Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. se stanoví z 270,0 mld. Kč na 280,0 mld. Kč a výše dotace ze státního rozpočtu pro doplnění fondů této společnosti se stanoví z 1,0 mld. Kč na 1,5 mld. Kč).

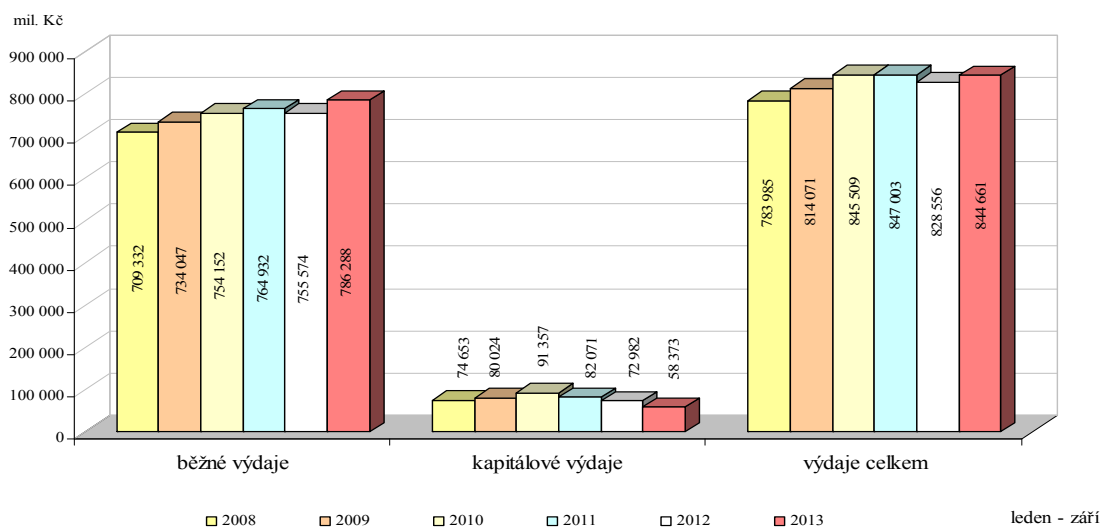
Výdaje za 1. až 3. čtvrtletí 2013 **dosáhly celkem 844,7 mld. Kč**, tj. 71,3 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 1,9 % (o 16,1 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 3,7 % (o 27,8 mld. Kč), naopak kapitálové výdaje se meziročně snížily celkem o 16,7 % (o 11,7 mld. Kč). Celkem bylo čerpáno o 43,5 mld. Kč pod 3čtvrtletní alikvotou rozpočtu po změnách, v 1. – 3. čtvrtletí 2012 to bylo o 67,9 mld. Kč pod alikvotou rozpočtu po změnách při 69,3% plnění.

Graf č. 6: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2013

*viz pozn. pod čarou č. 3

Graf č. 7: Čerpání výdajů celkem v 1. čtvrtletí let 2008 až 2013 (v mil. Kč)

3.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **786,3 mld. Kč** byly čerpány na 72,7 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu sníženého téměř o 4,4 mld. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 3,7 % (o 27,8 mld. Kč), proti alikvotě rozpočtu po změnách byly nižší o 24,7 mld. Kč. Z celku 52,2 %, tj. **410,7 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**³.

³ sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědouhelného průmyslu

Sociální dávky⁴ dosáhly celkem **358,4 mld. Kč**, tj. 72,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 0,9 % (o 3,2 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2013 jsou zahrnuty ve výši 500,3 mld. Kč, při meziročním navýšení o 4,0 % (o 8,7 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2012 a o 4,0 % (o 19,2 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2012. Rozpočet sociálních dávek se v průběhu roku snížil o 4,7 mld. Kč, z toho u dávek důchodového pojištění téměř o 4,4 mld. Kč. Dochází ke zpomalení růstu objemu čerpaných výdajů vlivem systémových změn sociální legislativy v minulých letech. Pro období 2013 až 2015 bylo schváleno opatření, kdy valorizace důchodů vychází pouze z jedné třetiny procentního přírůstku indexu spotřebitelských cen (místo 100 %) a jedné třetiny růstu reálné mzdy.

Největší objem z celkových sociálních dávek (77,7 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které dosáhly **278,5 mld. Kč**, tj. 71,4 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje snížily o 0,8 % (o 2,3 mld. Kč). Na výši čerpání i meziroční srovnání měla vliv zejména záloha 6,9 mld. Kč poskytnutá České poště v prosinci 2012 na výplatu důchodů počátkem ledna 2013. Z celku 81,0 % (225,5 mld. Kč) činily důchody starobní. Schválený rozpočet na rok 2013 ve výši 394,1 mld. Kč předpokládá meziroční růst o 3,0 % (o 11,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2012, resp. proti skutečnosti roku 2012 o 3,2 % (o 12,1 mld. Kč). Od roku 2013 s platností 3 let je upraven valorizační vzorec pro vyplácené důchody tak, že zvýšení důchodů vychází z 1/3 růstu indexu spotřebitelských cen (místo 100 %) a jako v minulém roce z 1/3 růstu reálné mzdy, základní výměra důchodů se i nadále stanoví tak, aby odpovídala 9 % průměrné mzdy. Vyhláška č. 324/2012 Sb. v návaznosti na uvedené opatření upravuje pro rok 2013 mj. výši základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 2 330 Kč (navýšení o 60 Kč), zvýšení procentní výměry důchodu o 0,9 % procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje, a redukční hranice pro stanovení všeobecného výpočtového základu. Průměrný starobní důchod se tak zvyšuje cca o 137 Kč, předpokládaný dopad valorizace důchodů v roce 2013 na státní rozpočet se odhaduje na 4,9 mld. Kč za všechny dotčené kapitoly. Kromě uvedeného jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty prostředky na pokrytí zvýšených výdajů spojených s růstem počtu důchodců a se zvyšováním průměrného důchodu daným mezigenerační obměnou. K 30.9.2013 byl rozpočet dávek důchodového pojištění snížen celkem o 4,4 mld. Kč v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí, rozpočet kapitol Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo vnitra zůstal nezměněn. Záloha České poště na výplatu důchodů počátkem října činila další 1,8 mld. Kč.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **15,4 mld. Kč**, tj. 76,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,0 % (o 600,8 mil. Kč). Z toho 9,3 mld. Kč činila dávka „nemocenské“ a 5,5 mld. Kč peněžité pomoci v mateřství. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2013 je stanoven ve výši 20,4 mld. Kč, tj. o 10,8 % (o 2,5 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2012 a o 4,0 % (o 784,0 mil. Kč) více proti skutečnosti 2012. Pro rok 2013 je zachována jednotná procentní sazba pro výpočet nemocenského 60 % denního vyměřovacího základu po celou dobu nemoci a poskytování náhrady mzdy (platu) a odměny zaměstnavatelem v prvních 21 dnech trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény) s 3denní tzv. karenční dobou – nemocenské se tak vyplácí až od 22. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény).

Dávky státní sociální podpory⁵ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče**⁶ poskytované podle zákona

⁴ položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách), podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru

⁵ přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné

č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **27,8 mld. Kč**, tj. 75,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,0 % (téměř o 1,1 mld. Kč). Z dávek státní sociální podpory (26,4 mld. Kč) největší objem představovaly rodičovský příspěvek 18,3 mld. Kč, příspěvek na bydlení 5,4 mld. Kč a přídavek na dítě 2,5 mld. Kč; dávky péčovské péče dosáhly 1,5 mld. Kč. Ve schváleném rozpočtu jsou stanoveny ve výši 39,9 mld. Kč, tj. 97,4 % schváleného rozpočtu roku 2012 (o 1,0 mld. Kč méně). Proti skutečnosti 2012 jsou plánované výdaje vyšší o 3,8 % (o 1,4 mld. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum a neprobíhají jejich automatické valorizace. Tak jako v minulém roce si rodič při splnění doplňujících podmínek může pružně volit délku čerpání rodičovského příspěvku (do 2, 3 nebo 4 let věku dítěte) a tím i jeho měsíční výši, vyčerpat může maximálně 220 tis. Kč; nárok na porodné 13 000 Kč se i dále vztahuje na osoby, kterým se narodilo první živé dítě, jestliže žijí v rodinách s příjmem do 2,4-násobku životního minima rodiny (při narození prvního dítěte při vícečetném porodu, náleží porodné ve výši 19 500 Kč), zůstává zúžen okruh osob, které mají za určených podmínek nárok na pohřebné 5 000 Kč, je omezena výplata příspěvku na bydlení na 84 měsíce v období posledních 10 kalendářních let (s výjimkou osob starších 70 let a osob se zdravotním postižením). Závislý na výši životního minima je zejména přídavek na dítě, jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi s příjmem do 2,4-násobku životního minima, a to ve třech výších podle věku dítěte. Částka životního a existenčního minima zůstává proti roku 2012 nezměněna, např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 3 410 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí, 3 140 Kč, atd.; existenční minimum činí 2 200 Kč měsíčně.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **7,5 mld. Kč**, tj. 77,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,7 % (o 727,9 mil. Kč). Tuto dávku pobíralo více než 104,2 uchazečů o zaměstnání, tj. 18,7 % všech uchazečů vedených v evidenci. Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země. Schválený státní rozpočet stanoví výdaje na tuto dávku pro rok 2013 ve výši 9,8 mld. Kč, tj. o 21,5 % (o 2,7 mld. Kč) méně, než stanovil rozpočet roku 2012, resp. o 11,9 % (o 1,0 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2012. Kromě vyplacených podpor bylo v této oblasti vydáno 16,9 mil. Kč na nákup služeb (např. 14,4 mil. Kč na nákup služeb pošt).

Tabulka č. 6: Vývoj nezaměstnanosti

	září 2008	září 2009	září 2010	září 2011	září 2012	prosinec 2012	březen 2013	červen 2013	září 2013
podíl nezaměstnaných osob v %	4,0	6,6	6,6	6,3	6,6	7,4	8,0	7,3	7,6
nezaměstnanost v tis. osob	336,3	448,9	572,8	475,1	493,2	545,3	587,8	540,5	557,1
volná pracovní místa v tis.	151,3	55,4	33,1	39,8	40,8	34,9	38,9	44,0	41,4

Pramen: MPSV

Ve třetím čtvrtletí 2012 byl zaveden nový ukazatel nezaměstnanosti „podíl nezaměstnaných osob“, který porovnává počet uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let ke všem obyvatelům ve stejném věku; do konce roku 2012 publikovaná míra registrované nezaměstnanosti poměřovala počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce ČR k velikosti pracovní síly (k počtu ekonomicky aktivních osob). Od 1.1.2013 se vykazuje pouze ukazatel **podíl nezaměstnaných osob**, který k 30. září 2013 činil **7,6 %**, ke stejnému datu evidoval Úřad práce ČR 557,1 tis. uchazečů o zaměstnání, z toho

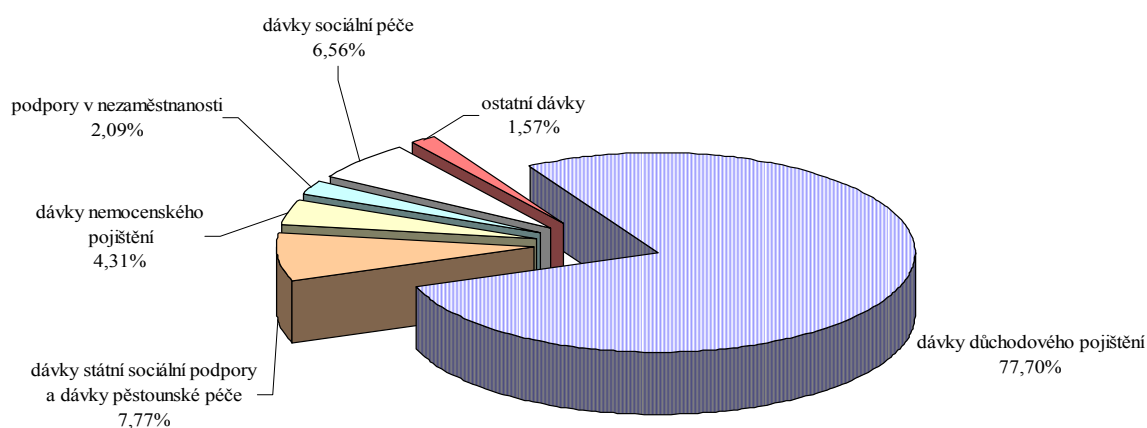
⁶ od 1.1.2013 dávky péčovské péče přestávají být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách péčovské péče rozhodují a vyplácejí je pobočky Úřadu práce ČR

542,4 dosažitelných uchazečů, a 41,4 tis. Kč volných pracovních míst. Vyšší nebo stejný podíl nezaměstnaných než republikový průměr vykazalo 38 okresů – nejvyšší okres Most 13,6 %, Bruntál 12,4 %, Ústí nad Labem 12,3 %, Karviná 12,2 %, Chomutov 11,7 %, Ostrava-město 11,2 %, Sokolov a Děčín po 10,6 %, atd. Nejnižší podíl nezaměstnaných vykazaly okresy Praha-východ 3,4 %, Praha-západ 4,2 %, Pelhřimov a Prachatice po 4,6 %, Mladá Boleslav 4,8 %, Praha a Plzeň-jih po 5,1 %, atd.

Dávky sociální péče byly k 30.9.2013 čerpány v celkové výši **23,5 mld. Kč**, tj. 78,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 15,8 % (o 3,2 mld. Kč). Z celku dávky pomoci v hmotné nouzi dosáhly více než 7,5 mld. Kč, dávky pro osoby se zdravotním postižením 1,4 mld. Kč a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 14,5 mld. Kč. Ve státním rozpočtu na rok 2013 jsou zahrnuty v částce 30,3 mld. Kč, tj. o 10,1 % (o 2,8 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet roku 2012, nejvíce byl navýšen rozpočet dávek pomoci v hmotné nouzi - o 1,9 mld. Kč s přihlédnutím na skutečné čerpání v roce 2012. Proti skutečnosti 2012 je rozpočet na tyto dávky o 9,2 % (o 2,6 mld. Kč) vyšší. Z celku na rozpočet dávek pomoci v hmotné nouzi na rok 2013 připadá téměř 7,5 mld. Kč, na rozpočet dávek osobám se zdravotním postižením 2,3 mld. Kč a na rozpočet příspěvku na péči téměř 20,5 mld. Kč.

Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy obrany, vnitra, spravedlnosti, financí a GIBS, činily **5,6 mld. Kč**, tj. 64,3 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 0,5 % (o 28,4 mil. Kč). Z celku 95,8 % představoval výsluhový příspěvek. Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 8,7 mld. Kč při meziročním navýšení o 5,3 % (o 443,0 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2012 a o 15,9 % (1,2 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2012.

Graf č. 8: Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2013

V rámci transferů fondům sociálního a zdravotního pojištění připadlo na **platby státu na veřejné zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel** (tzv. státní pojištěnce) celkem **43,8 mld. Kč**, tj. 82,3 % rozpočtu po změnách při meziročním navýšení o 10,2 % (o 4,0 mld. Kč). Na vyšší čerpání rozpočtu i meziroční srovnání měla vliv představená měsíční platba pojistného ve výši 4,0 mld. Kč, která byla z kapitoly Všeobecná pokladní správa poskytnuta na základě žádosti ředitele Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR jako správce zvláštního účtu přerozdělování podle ustanovení § 12 odst. 1 a 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů; zúčtování této představené platby

proběhne v závěru roku 2013 při platbě na měsíc prosinec 2013 a na měsíc leden 2014, vždy ve výši 2,0 mld. Kč. Státní rozpočet 53,2 mld. Kč je proti rozpočtu roku 2012 mírně navýšen (o 0,5 %, tj. o 260,0 mil. Kč) v souvislosti se zvýšeným odhadem počtu státních pojištěnců v důsledku přijetí zákona o tzv. předdůchodech. Proti skutečnosti roku 2012 by se tyto výdaje měly zvýšit o 0,6 % (o 316,3 mil. Kč). Vláda nezvýšila nařízením vlády vyměřovací základ pro tuto platbu, který tak zůstává v roce 2013 stejný jako v letech 2010 až 2012 ve výši 5 355 Kč, zrovna tak jako z něj odvozená měsíční platba státu v částce 723 Kč za osobu.

Státní příspěvek účastníkům penzijního spoření poskytnutý v 1. až 3. čtvrtletí roku 2013 podle zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, dosáhl téměř **5,0 mld. Kč**, tj. 77,7 % rozpočtu při meziročním růstu o 16,6 % (o 706,1 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 6,4 mld. Kč počítá s navýšením těchto výdajů o 3,2 % (o 200,0 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2012, proti skutečnosti roku 2012 téměř o 11,4 % (o 655,3 mil. Kč). Zvýšení souviselo nejen s navýšením státního příspěvku, kdy se podle výše uvedeného zákona s účinností od 1.1.2013 státní příspěvek ve výši 90 Kč poskytuje až od měsíčního příspěvku účastníka 300 Kč, přičemž maximální výše státního příspěvku činí 230 Kč v případě měsíčního příspěvku účastníka ve výši 1 000 Kč a více, ale také s nárůstem počtu penzijních připojištěných v závěru roku 2012.

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců místo zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na odvod daně z příjmu za zaměstnance. V 1. až 3. čtvrtletí 2013 dosáhly **264,5 mil. Kč**, tj. 52,9 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje snížily o 22,7 % (o 77,9 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2013 jsou schváleny v částce 500,0 mil. Kč, tj. o 16,7 % (o 100,0 mil. Kč) méně než stanovil schválený rozpočet na rok 2012 a o 10,7 % (o 48,2 mil. Kč) více než bylo v roce 2012 čerpáno.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícím v pracovním poměru více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením. Vyplaceno bylo téměř **2,7 mld. Kč**, tj. 72,4 % schváleného rozpočtu, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 1,7 % (o 45,7 mil. Kč). Schválený rozpočet 3,7 mld. Kč je o 12,1 % (o 400,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2012, proti skutečnému čerpání v roce 2012 je vyšší o 7,1 % (o 244,7 mil. Kč).

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁷ činily **2,9 mld. Kč**, tj. 55,8 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 60,3 % (téměř o 1,1 mld. Kč). Schválený rozpočet 5,4 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční pokles výdajů o 10,9 % (o 206,6 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2012 a je více než dvojnásobný proti skutečnosti 2012 (o 2,8 mld. Kč).

Ministerstvo financí na základě žádostí stavebních spořitelů přispělo na **státní podporu stavebního spoření 4,8 mld. Kč**, tj. 85,0 % rozpočtu. Meziroční pokles o 5,9 % (o 304,2 mil. Kč) souvisel zejména s mírně se snižujícím zájmem o stavební spoření v souvislosti se změnou zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, kterou byla s účinností od 1.1.2011 snížena poskytovaná záloha státní podpory na 10 % z uspořené částky v příslušném kalendářním roce, maximálně však z částky 20 000 Kč, tj.

⁷ výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR)

maximálně 2 000 Kč, přičemž celkový součet záloh státní podpory ke všem smlouvám účastníka v příslušném kalendářním roce nesmí přesáhnout limit 2 000 Kč.

Nízké čerpání výdajů na **platy, ostatní platby za provedenou práci a povinné pojistné placené zaměstnavatelem** ve výši 60,1 mld. Kč, tj. 65,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,2 % (o 1,3 mld. Kč), souvisí s posunem účtování těchto prostředků (lednové výdaje jsou vypláceny v únoru atd.).

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly celkem **10,5 mld. Kč**, tj. 88,7 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 4,7 mld. Kč, při meziročním růstu o 16,2 % (o 1,5 mld. Kč). Z celku občanským sdružením připadlo 4,5 mld. Kč, církve a náboženským společnostem 3,6 mld. Kč, obecně prospěšným společnostem 1,1 mld. Kč, atd. Rozpočet na rok 2013 je schválen ve výši 7,1 mld. Kč, tj. o 5,0 % méně než v roce 2012, proti skutečnosti roku 2012 je nižší o 38,2 % (o 4,5 mld. Kč). K 30. září 2013 došlo k úpravě rozpočtu na 11,8 mld. Kč.

Státním fondům bylo převedeno celkem **16,2 mld. Kč neinvestičních prostředků**, tj. 41,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 58,0 % (o 5,9 mld. Kč). Z celku Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) obdržel 10,1 mld. Kč a Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) 6,0 mld. Kč, když došlo k navýšení rozpočtu o 6,6 mld. Kč pro tento fond zejména převodem z investičních prostředků. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2013 jsou neinvestiční transfery státním fondům zahrnuty v částce 33,1 mld. Kč pouze pro SZIF, tj. o 12,3 % (o 4,6 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2012 a o 3,8 % (o 1,2 mld. Kč) více proti skutečnosti roku 2012. K 30.6.2013 byl rozpočet navýšen o 6,7 mld. Kč pro Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI).

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu bylo **veřejným rozpočtům územní úrovně** převedeno **85,0 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 81,8 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,8 % (o 643,7 mil. Kč). Z celku převedlo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 5 záloh na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na období leden až říjen 2013 ve výši 64,5 mld. Kč (v roce 2012 na stejné období to bylo 63,5 mld. Kč) a 3 čtvrtletní zálohy soukromým školám ve výši 3,0 mld. Kč (shodně jako v roce 2012). Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 103,0 mld. Kč předpokládá snížení výdajů o 3,2 % (o 3,4 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2012 a o 2,1 % (o 2,2 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2012. Z celku 77,9 mld. Kč představuje rozpočet kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na dotace krajům zejména na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, dobrovolnými svazky obcí a soukromými zřizovateli (osobní výdaje: platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, pojistné a další související platby; ostatní přímé neinvestiční výdaje: učebnice, učební pomůcky, apod.).

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **49,3 mld. Kč**, tj. 84,0 % rozpočtu po změnách, resp. rozpočtu navýšeného více než o 2,2 mld. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 8,4 % (o 3,8 mld. Kč). Z celku vysoké školy obdržely 26,4 mld. Kč, veřejné výzkumné instituce 6,5 mld. Kč, příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím činily celkem 12,0 mld. Kč, atd. Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím celkem 56,5 mld. Kč počítá s meziročním růstem výdajů o 6,7 % (o 3,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2012, naopak nižší o 2,4 % (o 1,4 mld. Kč) je proti skutečnosti roku 2012.

Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci září 2013 celkem **31,8 mld. Kč**, tj. 88,4 % rozpočtu a o 11,6 % (o 3,3 mld. Kč) více než ve stejném období roku 2012. Z toho 4,8 mld. Kč představoval odvod podle daně z přidané hodnoty a 27,0 mld. Kč odvod podle hrubého národního produktu. Tyto výdaje jsou ve

státním rozpočtu na rok 2013 vyčleněny částkou 36,0 mld. Kč, tj. o 2,0 % (o 700,0 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet v roce 2012, a o 3,3 % (o 1,2 mld. Kč) méně než byla skutečnost roku 2012.

3.2. Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2013 stanovil rozsah kapitálových výdajů ve výši **95,1 mld. Kč**, což představuje 8,1 % celkových výdajů rozpočtu (v roce 2012 to bylo rovněž 8,1 %) a meziroční snížení proti schválenému rozpočtu roku 2012 o 1,8 mld. Kč, tj. o 1,9 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2012 pak o 18,5 mld. Kč, tj. o 16,3 %. Vývoj kapitálových výdajů ovlivňují zejména výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU. V roce 2013 dochází ke snížení těchto výdajů v kapitole Ministerstvo pro místní rozvoj (Regionální operační programy), naopak zvýšení se očekává v kapitole Ministerstvo dopravy, Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Kromě toho dochází ke snížení celkových kapitálových výdajů v důsledku přijetí úsporných opatření.

Část kapitálových výdajů souvisí s **financováním programů** reprodukce a provozování majetku, na které je rozpočtem určeno celkem 40,1 mld. Kč (včetně 7,9 mld. Kč běžných výdajů souvisejících s programy). Proti schválenému rozpočtu na rok 2012 jsou tyto výdaje o 35 mil. Kč, resp. o 0,9 % vyšší. I když došlo k meziročnímu snížení celkových rozpočtovaných investičních výdajů, nárůst výdajů vedených v informačním systému programového financování způsobilo zavedení neinvestičních výdajů na základě změny § 12 zákona č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Do výdajů roku 2013 je zahrnuta i část transferů poskytnutých na financování programů z fondů Evropské unie v celkové výši 15,4 mld. Kč, proti roku 2012 o 2,6 mld. Kč, resp. o 19,9 % vyšší, a transferů poskytovaných z finančních mechanismů v celkové výši 491 mil. Kč.

Rozpočet vychází z výdajů na programy vedené v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS tak, jak byly jednotlivými resorty zpracovány ve vazbě na oznámená „směrná čísla“ kapitol. V rozpočtu jsou jednotlivé programy rozlišeny počátečním číslem podle data jejich zařazení do programového financování a to tak, že programy začínající číslem 3 byly zahájeny do konce roku 2000, programy začínající číslem 2 byly zahájeny v rozmezí let 2001-2007 a programy začínající číslem 1 jsou programy zahajované od roku 2007 s tím, že dochází k částečnému překrývání s programy začínajícími číslem 2. V informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS jsou Ministerstvem financí sledovány věcné, časové a finanční parametry akcí (projektů) zabezpečujících cíle jednotlivých programů.

Ve státním rozpočtu na rok 2013 je programové financování reprezentováno jedním průřezovým závazným ukazatelem „Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem“. V souvislosti s transformací programového financování byla změněna struktura členění těchto výdajů s tím, že akce v jednotlivých programech jsou rozděleny podle typu na výdaje vedené v EDS (evidenční dotační systém) a v SMVS (správa majetku ve vlastnictví státu) a zároveň jsou jednotlivé programy členěny na krátkodobé akce, střednědobé a střednědobé dokončované akce a dlouhodobé a dlouhodobé dokončované akce. Jmenovitý seznam akcí je uváděn s finančními objemy ve všech letech jejich realizace, resp. jednotlivě v letech do r. 2011, pak rok 2012, 2013, 2014, 2015 a od 1.1.2016 dle údajů uvedených v informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS. Tyto údaje slouží ke sledování rozestavenosti a možnosti státního rozpočtu financovat investiční výstavbu a sledovat výdaje na reprodukci majetku. Z celkových výdajů na programové financování ve výši 40,1 mld. Kč připadá na výdaje v EDS 19,4 mld. Kč a v SMVS 20,7 mld. Kč.

V roce 2013 lze očekávat pokračování přístupu resortů k reprodukci majetku ve vlastnictví státu, a to směrem k její neinvestiční části, tj. od pořizování nového majetku ke kvalitnější péči o jeho stav a hospodárnějšímu přístupu k pořizování nových investic vzhledem ke stanoveným objemům výdajů. Ve prospěch tohoto přístupu svědčí i skutečnost, že výdaje organizačních složek státu na opravy a udržování v pololetí meziročně vzrostly o 16,3 % (z částky 1,6 mld. Kč v 1. pololetí 2012 na 1,9 mld. Kč v pololetí 2013; údaje za 3. čtvrtletí budou známy později).

Z druhového hlediska jsou kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (33,8 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (17,9 mld. Kč), transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (12,7 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (7,9 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (3,0 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 95,1 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (35,7 mld. Kč, tj. 38 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (15,7 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (11,0 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (10,8 mld. Kč), Ministerstvo obrany (4,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (3,7 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (3,4 mld. Kč), Ministerstvo kultury (2,5 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (1,3 mld. Kč), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (1,2 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,2 mld. Kč) apod.

K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva obrany, Ministerstva zemědělství a u kapitoly Operace státních finančních aktiv, **nárůst** byl vykázán zejména u Ministerstva dopravy, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, u kapitoly Všeobecná pokladní správa a u Ministerstva kultury.

Z uvedené celkové rozpočtované částky 40,1 mld. Kč určené na financování programů připadá největší část na státní rozpočet, resp. rozpočet kapitol správců programů (24,2 mld. Kč, tj. 60,3 %), část na zdroje z Fondu soudržnosti EU (10,4 mld. Kč), ze strukturálních fondů EU (5,1 mld. Kč), resp. na zdroje z Finančních mechanismů (491 mil. Kč).

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu 1. až 3. čtvrtletí 2013 rozpočtovými opatřeními **zvýšen** celkem o 7,8 mld. Kč **na 102,9 mld. Kč**. Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů zvýšen u Ministerstva průmyslu a obchodu – o 8,4 mld. Kč, v menším rozsahu pak u ostatních kapitol. Kapitálové výdaje byly navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, resp. též přesuny z běžných výdajů do investičních výdajů kapitol. U Ministerstva průmyslu a obchodu šlo především o navýšení investičních prostředků ve prospěch transferů podnikatelským subjektům, obecně prospěšným společnostem, obcím, krajům a vysokým školám na podporu podnikání a inovací a na výzkum a vývoj v oblasti průmyslu. U Ministerstva pro místní rozvoj (které je zprostředkovatelem finančních toků z rozpočtu Evropské unie) šlo především o navýšení investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně, přičemž převážná část navýšení se týkala transferů regionálním radám v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje v rámci prioritních os regionálních operačních programů. Ministerstvu zemědělství byly zvýšeny rozpočtované prostředky především ve prospěch transferů obcím, podnikatelským subjektům a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu s určením na udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství, na činnosti související se zásobováním pitnou vodou a odváděním a čištěním odpadních vod, na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu apod. Část prostředků byla převedena

z kapitoly Operace státních finančních aktiv na pozemkové úpravy a programy protipovodňových opatření spolufinancovaných z výnosů privatizovaného majetku, na programy vyvolané zánikem věcných břemen na restituovaném majetku apod. U Ministerstva vnitra byl zvýšen rozpočet především na úseku bezpečnosti a veřejného pořádku a požární ochrany a integrovaného záchranného systému, a to na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Ministerstvu financí byl zvýšen rozpočet kapitálových výdajů především v oblasti územních finančních orgánů na pořízení výpočetní techniky a programového vybavení.

Největší **snížení** schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 4,6 mld. Kč - bylo realizováno u Ministerstva dopravy a týkalo se především snížení kapitálových transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury – jejich převodem do běžných výdajů – určených na vyrovnání deficitu příjmů a výdajů rozpočtu SFDI. U kapitoly Všeobecná pokladní správa se snížení rozpočtu týkalo převodu prostředků Ministerstvu financí na zabezpečení investičních potřeb územních finančních orgánů. U Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byl rozpočet snížen především u investičních transferů vysokým školám. U Ministerstva životního prostředí se snížení rozpočtu dotklo především „ostatních kapitálových výdajů jinde nezařazených“. Snížení u kapitoly Operace státních finančních aktiv se týkalo především transferů Ministerstvu zemědělství na programy protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod, na pozemkové úpravy, na podporu konkurenceschopnosti agrárně-průmyslového komplexu apod. U ostatních kapitol bylo snížení investičních výdajů realizováno v menším rozsahu.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech čtvrtletích roku 2013 ve výši **58,4 mld. Kč** představovalo 56,7 % rozpočtu a bylo tak o 18,8 mld. Kč pod úrovní alikvoty rozpočtované hodnoty. Investiční prostředky byly čerpány především jako transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (16,0 mld. Kč), podnikatelským subjektům (12,3 mld. Kč), Státnímu fondu dopravní infrastruktury (10,7 mld. Kč), Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (3,4 mld. Kč) a příspěvkovým a podobným organizacím (7,5 mld. Kč). Meziročně bylo čerpání kapitálových výdajů celkem o 11,7 mld. Kč, tj. o 16,7 % nižší než ve stejném období roku 2012 (s poklesem počítá i rozpočet).

Podrobnější plnění běžných a kapitálových výdajů za 1. až 3. čtvrtletí 2013 bude známo po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. koncem měsíce října).